

۱/۵	<p>۱ با ذکر دلیل مشخص کنید عبارات زیر درست هستند یا نادرست؟ عبارات نادرست را تصحیح نمایید.</p> <p>(الف) در قیاس اقترانی، محمول نتیجه از مقدمه اول و موضوع نتیجه از مقدمه دوم به دست می‌آید.</p> <p>(ب) اگر نتیجه‌ی قیاسی «بعضی الف ب است» باشد، هنگام سنجش شرایط اعتبار قیاس به موضوع و محمول آن نتیجه کاری نداریم.</p> <p>(ج) قیاس «هر الف ب است، هر ج الف است، پس هر ب ج است» شکل اول قیاس اقترانی است.</p>
۰/۵	<p>۲ عبارت ذیل را با ذکر دلیل مناسب، کامل کنید:</p> <p>«هر ب ج است، هر الف د است» نمی‌تواند به‌عنوان مقدمات قیاس قرار گرفته و یک قیاس اقترانی را تشکیل دهد زیرا</p>
۱/۵	<p>۳ با تیک زدن در مربع‌های ترسیم‌شده، پاسخ مناسب برای جاهالی‌های ارائه‌شده را مشخص کنید:</p> <p>(الف) اگر سور قضیه‌ای کلی باشد، دربرگیرنده‌ی است.</p> <p>(ب) اگر کیفیت قضیه‌ای سالبه باشد، دربرگیرنده‌ی است.</p> <p>(ج) موضوع و محمول در قضیه «فردوسی شاعر است» به ترتیب علامت می‌گیرد. علامت مثبت - علامت منفی</p> <p>☐ همه‌ی مصاریق موضوع ☐ بر فی از مصاریق موضوع</p> <p>☐ همه‌ی مصاریق محمول ☐ بر فی از مصاریق موضوع</p> <p>☐ علامت مثبت - علامت مثبت ☐ علامت منفی - علامت مثبت</p>
۰/۵	<p>۴ شرط اول برای نتیجه‌گیری صحیح از دو قضیه‌ی حملی چیست؟</p>
۰/۵	<p>۵ کدام گزینه در مورد قیاس اقترانی نادرست است؟ با ذکر دلیل توضیح دهید.</p> <p>(الف) اجزای نتیجه در میان مقدمات پراکنده شده‌اند.</p> <p>(ب) موضوع و محمول در یک مقدمه، قرین موضوع و محمول در مقدمه‌ی دیگر است.</p> <p>(ج) از دو مقدمه حملی تشکیل شده است.</p> <p>(د) در یک قیاس اقترانی معتبر، ضرورتاً یکی از مقدمه‌ها بایستی موجه و دیگری سالبه باشد.</p>
۱	<p>۶ به نظر شما قیاس زیر چگونه قیاسی است؟ (از لحاظ صحیح و غیر صحیح بودن نتیجه - معتبر و نامعتبر بودن) همه‌ی مثلث‌ها شکل هستند، بعضی شکل‌ها ۴ ضلعی هستند، پس بعضی مثلث‌ها ۴ ضلعی هستند.</p>
۱	<p>۷ اگر جای مقدمه اول و دوم را در قیاس «هر الف ب است، هر ب ج است، پس هر الف ج است» جابجا کنیم چه شکلی به دست می‌آید؟ چرا؟</p>
۱	<p>۸ اعتبار یا عدم اعتبار قیاس‌های زیر را بسنجید:</p> <p>بعضی ب الف است هیچ ب ج نیست</p> <p>هیچ ب الف نیست هر ب ج است</p> <p>پس بعضی ب ج نیست پس هیچ الف ج نیست</p>
۲/۵	<p>۹ دلیل نامعتبر بودن قیاس‌های زیر را بنویسید:</p> <p>(الف) این کلمه «دستمال» است، دستمال در جیب جا می‌گیرد، پس این کلمه در جیب جا می‌گیرد.</p> <p>(ب) هیچ انسانی سنگ نیست، بعضی سنگ‌ها تزئینی نیستند، پس بعضی انسان‌ها تزئینی نیستند.</p> <p>(ج) «بعضی الف ب است، بعضی الف ج است، پس بعضی ب ج است»</p> <p>(د) «هر ب الف است، هر ج ب است، پس بعضی الف ج نیست»</p> <p>(ه) علی در رستوران است، رستوران پر از مشتری است، پس علی پر از مشتری است</p> <p>موفق باشید (جمعاً ۱۰ نمره)</p>

پاسخ نامه

۱/۵	<p>۱ الف) نادرست، در قیاس اقترانی، موضوع نتیجه از مقدمه اول و محمول نتیجه از مقدمه دوم به دست می‌آید. (۰/۵)</p> <p>ب) درست، قضیه «بعضی الف ب است» یک موجه جزئی است. اگر سور قضیه جزئی و کیفیت آن موجه باشد، موضوع و محمولش علامت منفی می‌گیرند و هرگاه موضوع و محمول در نتیجه علامت منفی داشتند هنگام سنجش سه شرط اعتبار، به آن‌ها کاری نداریم. (یعنی نیازی به سنجش شرط سوم نیست) (۰/۵)</p> <p>ج) نادرست، این قیاس شکل چهارم است زیرا حد وسط در مقدمه اول موضوع و در مقدمه دوم محمول است. (۰/۵)</p>	۱
۰/۵	<p>۲ زیرا هیچ جزء مشترکی (حد وسط) در دو مقدمه وجود ندارد.</p>	۲
۱/۵	<p>۳ هر مورد ۰/۵ نمره</p> <p>الف) همه‌ی مصاریق موضوع (ب) همه‌ی مصاریق محمول (ج) علامت مثبت - علامت منفی</p>	۳
۰/۵	<p>۴ تکرار حد وسط از لحاظ لفظی و معنایی</p>	۴
۰/۵	<p>۵ گزینه د نادرست است. زیرا در یک قیاس معتبر، مقدمه‌ها می‌توانند هر دو موجه هم باشند، مانند: هر ب الف است، هر ج ب است پس برخی الف ج است. این قیاس معتبر است.</p>	۵
۱	<p>۶ همه‌ی مثلث‌ها⁺ شکل⁻ هستند، بعضی شکل‌ها⁻ ۴ ضلعی⁻ هستند، پس بعضی مثلث‌ها⁻ ۴ ضلعی⁻ هستند. شرط اول برای نتیجه‌گیری صحیح از دو مقدمه حملی، تکرار حد وسط است، با وجود این که حد وسط (شکل) از لحاظ لفظی و معنایی تکرار شده، اما نتیجه قیاس غیر صحیح است و به دلیل این که حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی گرفته، این قیاس نامعتبر است.</p>	۶
۱	<p>۷ قیاس داده‌شده شکل اول است از آنجایی که موضوع در نتیجه، مقدمه‌ی اول استدلال و محمول در نتیجه، مقدمه‌ی دوم استدلال را تعیین می‌کند لذا با جابجا کردن مقدمات، هم چنان شکل اول، شکل اول خواهد بود و تبدیل به شکل چهارم نمی‌شود. لازم به ذکر است که تعیین شکل اول و چهارم به‌تنهایی بر اساس مقدمات قیاس صورت نمی‌گیرد بلکه ذکر نتیجه در تعیین شکل اهمیت دارد. موضوع نتیجه در هر مقدمه ای بود آن مقدمه، مقدمه‌ی اول است و محمول نتیجه در هر مقدمه ای بود آن مقدمه، مقدمه دوم است..</p> <p style="text-align: center;"> </p>	۷
۱	<p>۸ بعضی ب الف است این قیاس معتبر است هر سه شرط را دارد (۰/۵)</p> <p>هیچ ب الف نیست این قیاس نامعتبر است. ج در نتیجه + ولی</p> <p>هیچ ب ج نیست</p> <p>هر ب ج⁻ است در مقدمه دوم علامت - دارد (۰/۵)</p> <p>پس بعضی ب ج نیست</p> <p>پس هیچ الف ج⁺ نیست</p>	۸
۲/۵	<p>۹ الف) منظور از دستمال در مقدمه اول لفظ دستمال است (جزئی است) و در مقدمه دوم مصداق خارجی دستمال (مفهومی کلی است) منظور گوینده است. حد وسط عیناً تکرار نشده، لذا مغالطه عدم تکرار حد وسط صورت گرفته است. (۰/۵)</p> <p>ب) فاقد شرط اول (هر دو مقدمه سالبه اند). (۰/۵)</p> <p>ج) هر دو مقدمه جزئی هستند. اگر هر دو مقدمه جزئی باشند در هر شکلی که باشد فاقد یکی از سه شرط اعتبار قیاس بوده و نامعتبر است. در این مثال نیز فاقد شرط ۲ بوده و حد وسط در هر دو مقدمه منفی است. (۰/۵)</p> <p>د) در این قیاس از دو مقدمه موجه، نتیجه سالبه گرفته‌شده، در حالی که اگر هر دو مقدمه موجه باشند نتیجه نیز موجه خواهد بود. (۰/۵)</p> <p>ه) حد وسط عیناً تکرار نشده است. در مقدمه اول (در رستوران). در مقدمه دوم (رستوران) است. (۰/۵)</p> <p>موفق باشید (جمعاً ۱۰ نمره)</p>	۹